

**Dhammapada Sutta
(Khuddaka Nikaya - Sutta Pitaka)**

Biết Đủ Thì An Lành

Tịnh Minh

Thuở nọ, có một thanh niên tên là Nigama Tissa, sinh trưởng tại một thị trấn cách thành Xá Vệ (Savatthi) không xa, xuất gia theo Phật, gia nhập Tăng đoàn. Thầy lúc nào cũng chu toàn bốn phận, mẫu mực trang nghiêm, tinh chuyên nỗ lực; nổi bật nhất là hạnh cần kiệm, tri túc, thanh tịnh và quyết tâm, và cũng chính nhờ những phẩm hạnh đó mà thầy trở thành biểu tượng cao đẹp cho toàn thị trấn. Thầy thường đi khất thực một vòng quanh làng, nơi bà con thân tộc của thầy cư ngụ. Mặc dù rất nhiều Phật tử, đặc biệt là trưởng giả Cấp Cô Độc (Anāthapindika) và quốc vương Ba Tư Nặc (Pasennadi), hai vị đại thí chủ, cúng dường vô số lễ vật cho Tăng đoàn tại thành Xá Vệ, Sa môn Tissa vẫn không bao giờ đến đó.

Thấy Tissa thường thiên hành và khất thực quanh quần trong làng, các Sa môn một hôm đến thưa với đức Thế Tôn:
-- Bạch đức Thế Tôn, thầy Nigama Tissa lúc nào cũng bận bịu, vương vịu với bà con thân tộc, không bao giờ lên Xá Vệ kinh hành, khất thực, cho dù trưởng giả Cấp Cô Độc và quốc vương Ba Tư Nặc cúng dường rất nhiều lễ vật, không đâu sánh bằng.

Nghe vậy, đức Thế Tôn cho mời Tissa đến hỏi:

-- Nghe nói thầy ngày ngày quanh quần, bận rịu với bà con

xóm làng, không bao giờ lên thành hóa duyên truyền đạo, khất thực, thiền hành, có đúng vậy không?

-- Bạch Thế Tôn, không phải con nặng lòng gắn bó với bà con thân tộc, con chỉ nhận vật thực của họ vừa đủ mỗi ngày một bữa cho con, dù ngon hay dở, con vẫn nhiếp tâm thọ dụng, tán thán và chú nguyện công đức của đàn na thí chủ. Bạch Thế Tôn, con nghĩ như vậy là đủ lắm rồi. Minh chẳng lao động sản xuất ra của cải vật chất mà ngửa tay đón nhận lễ vật cúng dường quá nhiều thì e rằng không hợp, con sợ lắm!

Biết rõ tánh hạnh của Tissa, đức Thế Tôn mỉm cười tán thán:

-- Hay thay, hay thay, Sa môn! Ta rất vui là có được một môn đệ. Nay Tissa, cần kiệm là bản chất và tập quán của ta đó!

Rồi, theo yêu cầu của đại chúng, đức Thế Tôn kể chuyện như sau: Ngày xưa có một bầy kết nhiều đến hàng mấy ngàn con, sinh sống ở một cánh rừng toàn là cây vả trong dãy Hy Mã Lạp Sơn trên bờ sông Hằng (Ganges). Gặp mùa hạn hán, cây cỏ khô cằn, hoa trái tàn rụi, sông ngòi cạn kiệt, không còn trái cây để ăn, bầy kết mỗi lúc một lâm vào tình cảnh nguy kịch. Bấy giờ, con kết đầu đàn không chê ngon dở, hợp khẩu hay không; nó gặp thứ gì ăn được là ăn: hoặc lá chồi khô héo, hoặc vỏ rễ cứng giòn; ăn xong xuống sông Hằng uống nước rồi bay lên cành cây thông dong ca hát, vui vẻ hài lòng với nếp sống hiện tại của mình. Thấy rõ nguyên nhân và phẩm hạnh tri túc của con kết đầu đàn, Đệ Thích (Sakka) quyết định thử nghiệm bằng cách vận dụng thần thông xô ngã các cây, chỉ còn trơ vơ những gốc rễ khẳng khiu, nứt nẻ, lởm chởm. Mỗi khi gió lộng, hơi nóng bốc lên, bụi bay mù mịt, kết đầu đàn vẫn ung dung tự tại, thư thái trong lòng, mở ria xuống sông uống nước, lên cành líu lo, mặc cho gió gào, nắng gắt.

Thấy phong thái tự nhiên, tâm hồn an lạc của con kết, Đệ Thích tự nhủ:

-- Ta sẽ đến gặp k\u00e9t đ\u00e9 th\u00e2y r\u00f3 hơn tinh th\u00e2n h\u00f9u, v\u00e0 l\u00e0m cho c\u00e1nh r\u00fang v\u00e0 \u00e2m ch\u00f2i n\u00e1y l\u00f4c, \u00e2m hoa k\u00e9t tr\u00e1i tr\u00f2 l\u00e1i.

Đ\u00e9 Th\u00edch c\u00e1i d\u00e1ng th\u00e0nh m\u00f3t con ng\u00f3ng tr\u00f2i xinh \u00e8p, bay \u00e8n \u00e2u tr\u00ean m\u00f3t g\u00f3c c\u00e1y, r\u00f2i t\u00f3 v\u00e8 th\u00e2n thi\u00ean b\u00e1t chuy\u00ean v\u00f3i k\u00e9t:

-- *K\u00e9t n\u00e1y,
C\u00f3 nhi\u00eau c\u00e1y xanh l\u00e1
V\u00f3i tr\u00e1i ng\u00f3t \u00e8y c\u00e0nh,
Sao k\u00e9t v\u00e0n \u00e1n ph\u00e1n
V\u00f3i g\u00f3c r\u00e9 v\u00e1y qu\u00e1nh?*

Đ\u00fac Th\u00e9 T\u00f4n k\u00e9 th\u00eam m\u00f3t v\u00e0i chi ti\u00e9t v\u00e0 k\u00e9t lu\u00e1n r\u00e1ng:
-- Đ\u00e9 Th\u00edch b\u00e1y gi\u00f2 l\u00e0 A Nan (Ananda), c\u00f3n con k\u00e9t \u00e2u \u00e8n \u00e1n ch\u00ednh l\u00e0 ta v\u00e1y. N\u00e1y c\u00e1c th\u00e1y T\u00ec kheo, bi\u00eat \u00e8u l\u00e0 b\u00e1n ch\u00e1t v\u00e0 t\u00e1p qu\u00e1n c\u00faa ta \u00e8! V\u00e0 c\u00fang ch\u00e1 c\u00f3 g\u00ec xa l\u00e1, Nigamav\u00e1si Tissa, lu\u00f4n lu\u00f4n \u00e1n l\u00e1c v\u00e0 bi\u00eat \u00e8u, \u00e8 t\u00fang l\u00e0 con tr\u00e1i c\u00faa ta n\u00e8n \u00e8 nh\u00e1n ta l\u00e0m th\u00e1y. M\u00f3t Sa m\u00f4n nh\u00fas th\u00e9 th\u00ed nh\u00e1t \u00e8nh ph\u00e1i \u00e8t \u00e8n Ni\u00eat b\u00e1n.

Ng\u00e1i \u00e8c k\u00e9:
-- "*T\u00ec kheo th\u00edch tinh c\u00e1n
S\u00f3 h\u00e1i nh\u00edn ph\u00f3ng \u00e8t
\u00e1t kh\u00f4ng b\u00ed th\u00f3i th\u00e1t
Nh\u00e1t \u00e8nh g\u00e1n Ni\u00eat b\u00e1n.*" (PC 32)

Ch\u00e1n th\u00e0nh c\u00e1m \u00f4n \u00e1nh Nguyễn Quang Trung \u00e8 c\u00f3 thi\u00ean t\u00e1m gi\u00fcp \u00e8nh m\u00e1y l\u00e1i b\u00e1i vi\u00eat n\u00e1y (12/1997)

[[M\u00fac l\u00fac](#)][[Th\u00fas m\u00fac Vi\u00eat ng\u00f9](#)] [[Buddhasasana Main Page](#)]